

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (Partij voor de Dieren) en G. Wenneker (D66)
(d.d. 27 augustus 2010)

Nummer

2395

Onderwerp

Inrichting Landelijk Gebied (ILG) Operationele Doelen (Midtermreview, MTR)

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragenstellers

Naar aanleiding van de het ontvangen document evaluatie halverwege 2007 - 2011 Inrichting Landelijk Gebied (ILG) Operationele Doelen (Midtermreview, MTR) d.d. 11 mei 2010 willen de fracties van de Partij voor de Dieren en D66 de volgende vragen aan u voorleggen.

1. *Hoeveel geld is er tot nu toe in totaal besteed vanuit de gelden Inrichting Landelijk Gebied (ILG gelden) en hoeveel geld is er besteed aan:*
 - a) *de glastuinbouw;*
 - b) *infrastructurele projecten;*
 - c) *economische belangen;*
 - d) *ecologische belangen?*

Antwoord

Overzicht investeringen ILG in de periode 2007 - 2009 (x)

	Totaal	Rijksbijdrage (incl. voertuigmiddelen)	Provinciale Bijdrage	Derden
Infrastructurele Projecten	4.820	4.457	363	
Economische Belangen (incl. glastuinbouw)	28.567	27.453	813	301
Ecologische Belangen (EHS)	152.024	138.641	7.808	5.575
Recreatie (RodS)	93.721	80.556	3.643	9.522
Overig	15.502	10.858	4.644	
Totaal	294.634	261.965	17.271	15.398

In de periode 2007 - 2009 is een bedrag van ruim 294 miljoen euro geïnvesteerd in het programma ILG. Naast de inzet van rijksmiddelen dragen ook de provincie en andere overheden bij in deze investering. Een belangrijk deel van het bedrag is aangewend voor de ecologische belangen. Naast nieuwe natuur kan hieronder ook de investeringen in recreatie benoemd worden. De investeringen in economische en infrastructurele projecten hebben een overlap. Vanuit het Rijk zijn extra voertuigmiddelen beschikbaar gesteld. Deze worden onder meer ingezet voor projecten ter versterking van de Greenports. Onderdelen van deze middelen worden ingezet in verbetering infrastructuur. Deze middelen zijn in onderstaande tabel opgenomen bij economische belangen.

- 2) *Wat is het belang van de voertuiggelden (pagina 10) voor de inrichting van het landelijk gebied met betrekking tot de Nota Ruimte Regionale infrastructuur Greenports (18 miljoen euro) voor de Rondweg Boskoop-Oost, ontsluiting Wateringsveldse Polder en aanpassen Verlengde Veilingroute en de Greenport-maatregelen (24 miljoen) voor de Overbuurtse polder: aanleg (ontsluitings)wegen, Rondweg Boskoop-Oost 1e fase: aanleg ontsluitingsweg?*

Antwoord

Voertuiggelden zijn de bijdragen van de rijksoverheid voor een aantal projecten in de Greenports Westland/Oostland, Boskoop en Bollenstreek voor inrichting van de (glas)tuinbouwgebieden, duurzame ontwikkeling (energie en water), aanleg infrastructuur en (agro-)bedrijfsterreinen met het doel daarmee de Greenports te innoveren en versterken. Het Rijk benadrukt daarmee de nationale betekenis van deze Greenports. Was deze rijksbijdrage achterwege gebleven of was het een veel lager bedrag geweest, dan zou de internationale concurrentiepositie zijn geschaad en het risico groot zijn dat de topositie op de wereldmarkt verloren zou gaan.

- 3) *Welke mogelijkheden zien GS om de onderuitputting van het budget Vitaal Platteland aan te pakken?*

Antwoord

Het risico van onderuitputting doet zich vooral voor bij de middelen voor agrarische structuurversterking/kavelruil, waarvoor zowel ILG als POP-middelen beschikbaar zijn, maar ook bij andere onderdelen van het POP2. Dit wordt aangepakt door:

- nog dit jaar de Subsidieregeling Landelijk Gebied zodanig te wijzigen dat het systeem van subsidietranches zowel voor Leader-projecten als voor de overige POP-projecten wordt losgelaten zodat aanvragen het hele jaar door gedaan kunnen worden;
- de openstelling van POP-fiche 125 (structuurversterking, kavelpaden) verder te verruimen;
- de mogelijkheden van de subsidieregeling worden actiever gecommuniceerd.

Het is zo dat reeds toegekende ILG-projectsubsidies (bijvoorbeeld voor projecten in het Groene Hart) slechts stapsgewijs leiden tot beslag op het budget, door vertraging bij de projectuitvoering. Subsidieontvangers worden hier actief op aangesproken. Om onderuitputting door het alsnog niet doorgaan van gehonoreerde projecten te voorkomen wordt ook de optie van (een beperkte mate van) over-programmering overwogen.

Aanvullend merken wij nog op, dat het ons niet vrij staat om bij een bepaalde maatregel behorende EU-gelden over te hevelen naar een andere maatregel.

Natuur- Milieukwaliteit en Natura-2000

- 4) *Het verlenen van een subsidie is op zich geen resultaat. Welke concrete resultaten zijn er geboekt met maatregelen om verdroging tegen te gaan en op welke wijze ziet de provincie erop toe dat de te subsidiëren maatregelen voldoende worden uitgevoerd. Waarom wordt er door de provincie niet gemonitord op de effecten van de maatregelen? Zijn GS bereid dit alsnog te gaan doen? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet en wat vindt u van het feit dat bovenstaande subsidies worden verstrekt zonder dat er sprake is van het effect en resultaat van de subsidieverlening?*

Antwoord

Op dit moment is het nog te vroeg om al concrete resultaten te presenteren. De monitoring van de effecten in de Natura 2000-gebieden wordt geborgd via de monitoringsparagraaf in de Natura 2000-beheerplannen.

- 5) *Vanwege de problematiek van hydrologisch onderzoek zijn de subsidieaanvragen voor anti-verdrogingsmaatregelen onvoldoende benut. Wat gaan GS eraan doen om deze subsidiemogelijkheden te stimuleren?*

Antwoord

Op dit moment wordt gewerkt aan 17 Natura 2000-beheerplannen. De aanpak van vermessing en verdroging in die Natura 2000-gebieden komt daarbij nadrukkelijk aan de orde. Met de terreinbeheerders wordt per Natura 2000-gebied gekeken naar subsidiemogelijkheden. Daarnaast werken we samen met de natuurterreinbeheerders en waterschappen aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de resterende ILG-periode.

- 6) *Het akkerrandenbeheer als biodiversiteitspilot in de Hoeksche Waard is een succes gebleken. Waarom wordt een dergelijk biodiversiteitsproject niet meer gestimuleerd in andere gebieden zoals in het Groene Hart, zodat de kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur wordt verbeterd?*

Antwoord

De pilot omvat experimenten met functioneel akkerrandenbeheer. De beoogde effecten, natuurlijke plaagregulatie, terugdringen bestrijdingsmiddelen en vergroten van de agro-biodiversiteit zijn niet 1:1 toepasbaar in veenweide gebieden. Daar zou een nieuw concept uitgetoetst moeten worden. Vooralsnog verwachten wij meer van een uitbreiding van het thans lopende project en willen wij daarvoor de beschikbare middelen inzetten.

- 7) *Het maaien/plaggen van oevers en slibverwijdering zijn geen brongerichte maatregelen. Welke brongerichte maatregelen zijn er genomen in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (VHR) en Ecologische Structuur (EHS) gebieden tegen verzuring en vermessing via de verleende ILG-subsidies?*

Antwoord

Brongerichte maatregelen worden bij voorkeur op EU of landelijk niveau afgesproken. Daarom stelt de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) nu samen met de provincies een Programmatische aanpak stikstof op. Naast brongerichte maatregelen zijn in de Natura 2000-gebieden ook effectgerichte maatregelen nodig. Die kunnen we nu al uitvoeren. Via de nu verleende subsidies gebeurt dat.

- 8) *De resultaten van genomen maatregelen met betrekking tot het ecologisch en hydrologisch herstel zijn onbekend. Wat vindt u ervan dat er ILG-gelden zijn verstrekt, waarbij de resultaten van bovengenoemde maatregelen niet bekend zijn en wat gaat u eraan doen om de resultaten boven water te krijgen?*

Antwoord

De monitoring van de effecten in de Natura 2000-gebieden wordt geborgd via de monitoringsparagraaf in de Natura 2000-beheerplannen. Aan het einde van elke beheerplanperiode worden de effecten geëvalueerd.

- 9) *Waarom hebt u geen maatregelen genomen met betrekking tot de stikstofreductie, terwijl op pagina 10 van het bovengenoemde document staat vermeld dat stikstof en ammoniak uitstoot de grootste problemen zijn met betrekking tot de milieukwaliteit?*

Antwoord

De provincies werken op dit moment samen met het Rijk aan de programmatische aanpak stikstof. De minister van LNV is de trekker van dat programma. PZH draait daar volop in mee. Ondertussen werken wij ook aan het opstellen van de Natura 2000-beheerplannen. En in dat kader worden effectgerichte maatregelen bepaald om het overschot aan stikstof in de Natura 2000-gebieden weg te werken. Samen met de natuurterreinbeheerders zoeken wij daarbij ook naar EU-cofinanciering. Zo is onlangs voor de Natura 2000-gebieden Voornes Duin, Duinen Goeree en Kennemerland Zuid een EU-subsidie van in totaal bijna 3,5 miljoen euro toegekend.

Realisatie EHS

- 10) *De provincie gaat pas tot inrichting van de EHS over als er voldoende aaneengesloten gronden in eigendom zijn. Binnen welke termijn verwacht u met de inrichting te kunnen beginnen?*

Antwoord

Hierop is geen eensluidend antwoord te geven, omdat deze keuze per gebied zal verschillen. Voor sommige gebieden geldt dat direct met de inrichting kan worden begonnen. Voor andere gebieden zal blijken dat de inrichting van zogenaamde 'snippers' zal leiden tot 'regret' maatregelen. Een deel van de inrichtingsmaatregelen betreffen watermaatregelen. Daarbij is het vaak niet mogelijk om op het ene perceel het waterpeil te verhogen terwijl op het aangrenzende perceel nog een agrarisch (lager) peil geldt. Daarom wordt voor deze gebieden gewacht tot dat aaneengesloten gebieden in eigendom zijn verworven. Ook de inrichting van de zogenaamde Deltanatuur projecten wacht vaak op de verwerving van het gehele gebied, omdat het gaat om natte getijdennatuur waarbij niet delen kunnen worden ingericht.

De eindtermijn waarop de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) moet zijn afgerond is 2018.

- 11) *In welke gebieden versterkt het agrarisch natuurbeheer in positieve zin de weidevogelstand en wat zijn precies de positieve uitkomsten? Welke weidevogelsoorten (rode lijst soorten) zijn ondanks het agrarisch natuurbeheer afgenomen? Op basis waarvan is dit vastgesteld?*

Antwoord

In die gebieden waar in de collectieve beheerplannen weidevogelmozaïeken tot stand zijn gekomen op basis van de Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) versterkt het agrarisch natuurbeheer de weidevogelstand. Het betreft weidevogelbeheer op ruim 15.000 ha op de meest weidevogelrijke percelen in Zuid-Holland, waar tenminste 50 broedparen per 100 ha aanwezig zijn. Met het nieuwe systeem in de SNL is het broedseizoen 2010 voor het eerst gewerkt. Bij de ontwikkeling van dit systeem is gedurende meerdere jaren proefgedraaid in pilots, waarbij vogelbescherming en andere partijen nauw betrokken zijn geweest. De resultaten in de pilots waren zodanig goed, dat mag worden verwacht dat de opschaling van dit systeem naar alle weidevogelgebieden een verbetering zal betekenen voor de broedresultaten van de weidevogels, omdat de kuikenoverleving verbetert.

Op basis van het rapport Meetnet weidevogels Zuid-Holland 2009 blijkt een matige afname van de weidevogelsoorten grutto, tureluur en Kievit in de periode 2000-2009.

De tijdsperiode van de nieuwe systematiek van SNL is nog te kort in werking om daarover resultaten te kunnen melden.

- 12) *Welke knelpunten zijn er nog met betrekking tot de ontsnippering van de EHS en welke zijn er opgelost?*

Antwoord

In de bestuursovereenkomst is sprake van twee kruisingen van de Groene Ruggengraat met de rijksinfrastructuur waar ontsnipperingsmaatregelen moeten worden genomen, namelijk de kruising met de A12 ter hoogte van de Enkele Wiericke en de kruising met de A16 ter hoogte van de Moerdijkbrug. Voor de ontsnippering van de A12 hebben wij afspraken gemaakt met Rijkswaterstaat om dit uit te voeren tezamen met de verbreding van de zuidbaan. Het betreft de aanleg een 8 m brede trektunnel in de noord- en zuidbaan met bijbehorende voorzieningen. De aanbesteding heeft inmiddels plaatsgevonden, uitvoering gebeurt in de periode 2010-2012. Voor de - beperkte - ontsnipperingsmaatregelen bij de Moerdijkbrug moeten nog afspraken worden gemaakt.

- 13) *Hoe komt het dat er nog geen robuuste verbindingen zijn gerealiseerd, afgezien van mogelijk meer lokale verbindingen (Dit is juist van essentieel belang voor de migratie binnen de EHS)?*

Antwoord

De concrete begrenzing van de Groene Ruggengraat in Gouwe Wiericke en in de Alblasserwaard moet nog plaatsvinden. De concrete begrenzing van de Groene Ruggengraat in de Krimpenerwaard - binnen de begrenzing van de overige nieuwe natuur - is nog niet geheel uitgekristalliseerd. Voor zover er in die gebieden in deze ILG-periode al gronden zijn verworven - hetgeen slechts in zeer beperkte mate het geval is - kunnen deze daarom nog niet worden toegerekend aan de robuuste verbinding.

Natuur Soortenbescherming/Leefgebiedenbenadering

- 14) *Op welke manier wordt de soortenbescherming, een belangrijk onderdeel van het ILG, door de provincie gewaarborgd, gemonitord en gecontroleerd?*

Antwoord

De leefgebiedenbenadering is binnen onze provincie ondergebracht bij de provinciale Subsidieregeling Landelijk Gebied. Om te waarborgen dat er (voldoende) goede subsidies binnenkomen is er destijds een subsidie verleend aan de samenwerkingsverband ConSept waarin een aantal belangrijke potentiële organisatie vertegenwoordigd zijn, als Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Zuid-Hollands Landschap en Landschapsbeheer. Het resultaat hiervan is een gezamenlijk gedragen "Biodiversiteitsplan Zuid-Holland" waarin een aantal uitvoeringsprojecten zijn voorgesteld die goed passen binnen de door LNV gestelde kaders en voordoen aan het provinciale uitwerkingsniveau. Ook wordt er eenmaal per half jaar een bijeenkomst georganiseerd om gezamenlijk na te gaan welke ambities en plannen er bij een aantal organisaties zijn. Monitoring vindt niet plaats in het kader van de subsidieverlening ten aanzien van leefgebiedenbenadering.

Na het uitvoeren van het subsidietraject dient de aanvragende organisatie zowel een inhoudelijke als een financiële verantwoording te geven. De inhoudelijke verantwoording wordt gecheckt door de inhoudelijke ambtenaar. Als er afwijkende resultaten worden weergegeven, er informatie ontbreekt of er andere redenen zijn wordt (vaak telefonisch) contact opgenomen met de betreffende organisatie om de uitvoering gezamenlijk nog na te lopen. Deze wordt dan alsnog toegevoegd. Controle in het veld wordt niet gedaan.

- 15) *De kaders van het Leefgebiedenbenadering zijn bepaald door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit in samenwerking met de provincies. De provincies zijn in het kader van het ILG verantwoordelijk voor de uitvoering van de plannen. Op welke manier wordann de landelijke plannen door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd, wat zijn de resultaten en hoe wordt hierbij op provinciaal niveau aangesloten?*

Antwoord

Zie antwoord vraag 14.

- 16) *Op welke wijze is de leefgebiedenbenadering ondergebracht in de provinciale subsidieregeling en welke subsidies zijn hier tot nu toe verleend? Wat zijn de resultaten ervan? Indien de resultaten niet bekend zijn, wat vindt u ervan dat er subsidie wordt verleend, zonder te weten wat de effecten ervan zijn en wat gaat u daar eventueel aan doen?*

Antwoord

Deze is ondergebracht onder de ASV onder de subsidieregeling landelijk gebied (1.6.10), activiteiten Soortenbeleid Leefgebied (artikel 72).

Er vindt geen monitoring plaats in het kader van de Leefgebiedenbenadering. Wel is het zo dat een groot deel van de aanvragen betrekking hebben op Natura 2000 en/of de EHS. Via de beheersplannen van Natura 2000 is er wel een monitoringsprogramma en is het in veel gevallen na te gaan hoe bepaalde kwetsbare soorten (ook een groot deel van de soorten van de Leefgebieden) zich ontwikkelen. De relatie tot de uitgevoerde ingrepen is dan weliswaar meestal niet één op één zichtbaar, maar er is wel een beeld hoe deze betreffende natuurwaarden zich als zodanig ontwikkelen.

De volgende subsidies zijn verleend (vanaf 2008):

Projectnaam bedrag	Aanvrager	Beschikbaar
Vleermuisbunker Oegstgeest Geschikt maken bunkers voor overwintering vleermuizen Bos van Wijckerslooth	Gemeente Oegstgeest	4.330 euro
Bescherming bedreigde moshommel Informatie over terreingebruik verzamelen om beheersmaatregelen te kunnen nemen	Stichting EIS Nederland	8.430 euro
Landschapsbeheer Zuid-Holland Verbetering leefgebied van ringslangen Reeuwijkse Plassen door > 10 inrichtingsmaatregelen	Landschapsbeheer Zuid-Holland	21.840 euro
Broedeilanden voor de Visdief Verbetering leefgebied Visdief in de Reeuwijkse Plassen	Particuliere aanvraag	2.600 euro
Leefgebied Waterspitsmuis Verbeteringen leefgebied moerassoorten (waterspitsmuis)	St. Natuur en Vogelwacht	25.000 euro
Provinciale visatlas Informatie en beheersadviezen zoetwatervissen	RAVON	10.000 euro
Trek het vlot Zwarte Stern Uitleggen nestvlotjes voor zwarte sterns	Landschapsbeheer Zuid-Holland	16.565,60euro
Leefgebieden en zoogdieren Beheersadviezen bedreigde zoogdieren Zuid-Holland	VZZ (Zoogdiervereniging)	12.000 euro
Ackerdijkse Plassen; nieuw moeras voor de roerdomp Maatregelen om moeras te verbeteren en uit te breiden voor moerasvogels	Natuurmonumenten	50.000 euro

Meertje de Waal; nieuw moeras voor de roerdomp Maatregelen om moeras te verbeteren en uit te breiden voor moerasvogels	Natuurmonumenten	5.500 euro
Foppenpolder; nieuw moeras voor de roerdomp Maatregelen om moeras te verbeteren en uit te breiden voor moerasvogels	Natuurmonumenten	25.000 euro
Kwade Hoek, kustbroedvogels Maatregelen om moeras te verbeteren en uit te breiden voor moerasvogels	Natuurmonumenten	25.000 euro

Den Haag, 14 september 2010

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

M.H.J. van Wieringen-Wagenaar J. Franssen